типу систем у освітньому процесі дозволить застосувати нові адаптивні алгоритми тестового контролю, використовувати в тестових завданнях мультимедійні можливості комп'ютерів, зменшити обсяг паперової роботи, прискорити процес підрахунку результатів опитування, спростити адміністрування, знизити витрати на організацію і проведення тестування. Можна зазначити, що комп'ютерні системи контролю знань набувають усе ширшої популярності, що пояснюється їхньою об'єктивністю, доступністю й економічною ефективністю. Контроль рівня і якості освіти є обов'язковим компонентом навчального процесу.

Освітня технологія, заснована на застосуванні завдань у тестовій формі, виникла як наслідок розвитку комп'ютерної техніки, становлення теорії та методики педагогічних вимірювань. Ця технологія покликана максимально точно, цілеспрямовано, планомірно, відповідно до заздалегідь заданих критеріїв досягти гарантованого результату навчання - і в цьому її головна перевага перед традиційною методикою викладання.

Використання тестових технологій, складання ситуаційних завдань у навчанні дозволяє розглядати молодого фахівця як центральну фігуру освітнього процесу і веде до зміни стилю взаємин між його суб'єктами. Тест - це система паралельних завдань рівномірно зростаючої складності, що дозволяє оцінити структуру та якісно виміряти рівень підготовленості учнів. При цьому викладач перестає бути джерелом інформації та займає позицію організатора самостійної діяльності учнів і її керівника. Його основна роль полягає тепер у постановці цілей навчання, організацій умов, необхідних для успішного вирішення завдань.

Таким чином, лікар-інтерн вчиться, а вчитель створює умови для навчання (особистісно орієнтована технологія), де нові педагогічні технології (в тому числі й тестові) характеризуються переходом від:

- заучування як функції запам'ятовування до навчання як до процесу розумового розвитку, що дозволяє використовувати засвоєне;
- суто асоціативної, статичної моделі знань до динамічно структурованих систем розумових дій;
- орієнтації на усередненого учня до диференційованих та індивідуалізованих програмам навчання.

На кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» вийшов друком навчальний посібник «Ортодонтія. Збірник тестів та ситуаційних завдань», складений відповідно до навчального плану та програми спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації за фахом «Стоматологія», затверджених МОЗ України 2005 року (розділ «Ортодонтія») [1].

У 18 розділах представлені 803 тестові та 444 ситуаційні завдання. Структура кожного заняття передбачає обов'язкове розв'язання тестових завдань згідно з темами календарного плану. У кінці кожного розділу представлені еталони відповідей до тестових завдань. Отже, процес розв'язання тестових і ситуаційних завдань дає можливість не тільки контролювати факт засвоєного матеріалу, а й становить собою одну з форм навчального процесу, що дозволяє молодому фахівцю акцентувати увагу на питаннях із неправильною відповіддю. У кінці циклу для кожного лікаря-інтерна обов'язковим є складання підсумкового комп'ютерного контролю зі спеціальності «Ортодонтія».

Отже, застосування елементів тестової системи навчання та контролю рівня знань зі спеціальністю «Стоматологія» в процесі підготовки лікарів-інтернів на післядипломному етапі дозволяє ефективно систематизувати та поглиблювати теоретичні знання і практичні навички.

Список використаної літератури

1. Куроєдова В.Д. Ортодонтія: збірник тестів та ситуаційних завдань / В.Д. Куроєдова, Н.В. Головко, М.І. Дмитренко. – Полтава, 2010. – 288 с.
2. Оценка уровня профессиональной компетентности врачей-интернов первого года обучения по специальности «Стоматология» / [А.А. Музычина, Г.Ю. Агафонова, И.А. Бугоркова, В.А. Волков] // Питання експериментальної та клінічної медицини. – 2010. - № 10. – С. 294 – 297.
3. Приказ МОЗ Украины от 14.08.1998 №251, от 27.12.1999 №303, от 16.10.2002 №374, от 29.05.2003 №233, от 20.11.2006 №763.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА І ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ 3 КУРСУ ВДНЗ УКРАЇНИ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

Гришко Ю.М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті висвітлені пріоритетні напрями професійної діяльності викладача. Особлива увага приділена формуванню в студентів ключових компетенцій засобами науково-дослідної та проектної діяльності.

Ключові слова: патофізіологія, студенти, науково-дослідна діяльність, проектна діяльність.

У наш час пріоритетним напрямом професійної діяльності викладача є формування в студентів ключових компетенцій засобами його науково-дослідної і проектної діяльності. Завдяки грамотному керівництву викладача науково-дослідною роботою (НДР) студента в науковому дослідженні або проектній діяльності можна досягти значних успіхів.

На відміну від традиційного навчання роль викладача в дослідному навчанні істотно відрізняється. Основна функція викладача в традиційній освітній практиці – це трансляція інформації викладання, а в дослідному навчанні ця функція відходить на другий план. Викладач перетворюється на співробітника, консультанта, помічника, дослідника. Одночасно в умовах дослідного навчання викладач для студента – зразок творчої діяльності, той, у кого можна вчитися дослідного підходу до навчання й життя в цілому. Це істотно змінює змістове наповнення всього процесу підготовки викладача і вимагає від нього, крім високої ерудиції, вміння передавати відомості, вес-

ти дослідний пошук і, найважливіше, захоплювати цим інших.

Дослідна діяльність студентів пов'язана з виконанням творчого, дослідного завдання із заздалегідь невідомим результатом (на відміну від практикуму, що є ілюстрацією тих чи інших законів природи). Вона передбачає основні етапи, характерні для дослідження в науковій сфері, нормовану згідно з прийнятими в науці традиціями постановку проблеми, вивчення теорії, присвяченої цій проблематиці, підбір методики дослідження і практичне її опанування, збір власного матеріалу, його аналіз та узагальнення, науковий коментар, висновки.

Проектна діяльність – це спільна навчально-пізнавальна, творча діяльність студентів, що має спільну мету, погоджені методи, способи діяльності та спрямована на досягнення спільного результату діяльності. Неодмінна її умова - наявність заздалегідь сформованих уявлень про кінцевий продукт діяльності, етапи проектування (вироблення концепції, визначення цілей і завдань проекту, доступних та оптимальних ресурсів діяльності, створення плану програм та організація діяльності з реалізації проекту) і реалізацію проекту, а також його осмислення та рефлексію результатів.

Згідно з дослідженнями науковців [1] студенти майже однаково зацікавлені у виконанні проектів і досліджень. Інтерес до наукового пошуку студентів пояснюють практичною спрямованістю роботи: можливість застосувати вміння й навички із суміжних дисциплін при вивченні патофізіології. Іншим стимулом роботи стає можливість сформувати особисту інформаційну компетенцію. У зв'язку з цим НДР вважають перспективною формою роботи. Вона дозволяє, з одного боку, забезпечити індивідуалізацію освітньої траєкторії особи, яка вчиться, а з іншого – інтегрувати здобуті знання з різних дисциплін у єдиний комплекс теоретико-прикладних (практичних) умінь. НДР як спосіб підвищення освітньої компетенції студентів може здійснюватися в різних галузях наукових знань.

Викладач-керівник у своїй діяльності має керуватися таким алгоритмом: визначення тематики, що цікавить студента, її актуальність у наукових колах, систематизація прочитаного теоретичного матеріалу, підготовка до презентації звіту про виконану роботу, визначення форми презентації, її змісту.

Студент 3 курсу має вміти: визначати мету науково-дослідної роботи, виділяти основні завдання за реалізацією поставленої в дослідній роботі мети, визначати гіпотезу в проекті, визначати ідеї та способи виконання поставлених завдань, прогнозувати результати проекту і запропонувати критерії їх оцінювання, визначити термін виконання проекту, працювати з літературою, виділяти головне, грамотно використовувати у своїй роботі матеріали інтернет-сайтів, дотримуватися права охорони програм і даних, авторського права, знати правила оформлення наукової роботи, готувати доповіді для виступів на студентських науково-практичних конференціях, грамотно, стисло й чітко висловлювати свої думки, відповідати на запитання й аргументувати відповіді, готувати тези для публікацій за результатами роботи. У цьому контексті варто виділити також таке вміння, як уміння критично мислити: писати рецензії, анотації, доповнювати інформацію, знаходити помилки в тій чи іншій інформації.

Для формування інформаційної компетенції необхідно сформувати в студента вміння працювати з навчальною літературою, конспектувати, робити повідомлення, перетворювати візуальну інформацію у вербальну; графічно й схематично передавати прочитану інформацію, читати та пояснювати схеми і графіки, використовувати таблиці, схеми і графіки для систематизації матеріалу [2].

Основні етапи роботи:

– інформування студента про те, які джерела інформації слід насамперед переглядати (довідкова література, підручники й навчальні посібники з теми дослідження, науково-публіцистичні видання);

– ознайомлення з правилами оформлення документації, яку вивчають, літератури;

– ознайомлення з основними прийомами роботи з першоджерелами.

Таким чином, НДР відбувається в чотири етапи: діагностичний, прогностичний, організаційний і практичний. Результатом НДР, в якій задіяні студенти кафедри патофізіології під керівництвом викладачів, є участь у різноманітних науково-практичних студентських конференціях.

Також необхідно збирати теоретичний і практичний іншомовний та україномовний матеріал. Це сприяє засвоєнню теоретичного матеріалу, позитивно впливає на формування й розвиток власних життєвих цінностей та усвідомлення особливостей національної ментальності.

Список використаної літератури

1. Леонтович А.В. Исследовательская деятельность учащихся : сборник статей / А.В. Леонтович. – М., 2006. – 114 с. – (Серия «Сборники и монографии»).
2. Московская городская инновационная сеть «Разработка модели образовательного процесса на основе учебно-исследовательской деятельности учащихся» / автор-составитель А.В. Леонтович; под ред. А.С. Обухова. – М. : Исследовательская работа учащихся, 2006. – 40 с.